

Af fornævnte Tabel vil det fremgaa, hvad man paa Forhaand kunde vide, at det er højest forskellige Procenttal, Børn, unge Mænd og Kvinder udgøre af det hele Arbejdertal. Medens nogle Sy-Erhverv omtrent helt ere optagne af Kvinder, ere disse sidste udelukkede i Bygningsfagene m. fl. I Reglen ere imidlertid Forholdene ikke saa udprægede, og Tallene for Anvendelse af Kvinder ligesom for Anvendelsen af Børn og unge Mænd mindre lette at forudsæ; som særlig iøjnefaldende skal det fremhæves, at Børn, Kvinder og unge Mænd udgøre over en Tredjedel af det samlede Arbejderantal i Bog- og Stentrykkerierne, over Halvdelen i Bogbinderierne og henimod tre Fjerdedele i Tobaks- og Cigarfabrikkerne.

Paa Grundlag af de saaledes foreliggende statistiske Oplysninger har Regeringen ment at være i Overensstemmelse med Folketingets Ønske ved allerede i indeværende Samling at fremsætte nærværende Lovforslag. Det er ved samme tilfaldet at afhjælpe de i det foregaaende fremhævede væsentlige Mangler ved den bestaaende Lovgivning tilligemed en Række Mangler af mindre væsentlig Natur, samtidig med at en betydelig Udvidelse af Lovens Omraade bringes i Forslag indenfor den givne Ramme — det industrielle Arbejde — og Afgang aabnes til Udvidelse udover denne uden ny Lovgivning, dersom grundet Anledning dertil maatte gives. Til Belysning af de stedfundne Forandringer skal man da til de enkelte Paragraffer føje følgende Bemærkninger:

ad § 1.

Lov af 23de Maj 1873 giver ingen som helst Vejledning med Hensyn til Forstaaelsen af Udtrykket „Fabrik“, ej heller indeholder Loven noget Kendetegn, hvorefter det kan afgøres, om en Virksomhed er „fabrikmæssig drevet“ eller ikke. I de ommeldte Henseender er Afgørelsen fuldtud henlagt til Indenrigsministeren. Ogsaa i nærværende Lovforslag har man maattet give Afkald paa Fastkættelsen af en udtømmende Definition af de paagældende Udtryk. Paa den i Berlin i Marts 1890 afholdte Arbejderkonference var Spørgsmaalet om det ønskelige i en saadan nærmere Definition vel under Forhandling, men Konferencen nøjedes med at henvise Spørgsmaalets Løsning til hvert enkelt Lands særlige Afgørelse. Denne Afgørelse har imidlertid for de fleste Landes Vedkommende ført til det Resultat, at man ikke har anset det hensigtsmæssigt at give en saadan Definition, der i Virkeligheden næppe vilde kunne blive fuldstændig udtømmende.

Den tyfste Rigslov af 1ste Juni 1891 indeholder da heller ikke nogen Definition, men Administrationen lægger i Praktis Vægt paa Tilstedeværelsen af saadanne Kendetegn som Arbejdets Specialisering, Anvendelsen af Elementærkraft, Antallet af Arbejdere eller Virksomhedens Udførelse i større lukkede Værksteder. Ej heller den østerrigiske Lov af 8de Marts 1885 kender nogen Definition, men Administrationen søger Kendetegnene væsentlig deri, at Arbejdet udføres i lukkede Værksteder af Arbejdere, der ere beskæftigede uden for deres Boliger, at Arbejdernes Antal i Reglen overstiger 20, samt at Maskiner almindeligvis benyttes som Hjælpemiddel. For begge disse Landes Vedkommende maa imidlertid mærkes, at deres øvrige Lovgivning i et vist Omfang yder det nødvendige Korrektiv dels ved Bestemmelser, hvorved Kredsen af de anmeldelsespligtige nøjagtig fastslås, dels gennem Ræringslivet's omfattende Ordning ad Koncessionsvejen. Den norske Lov af 27de Juni 1892 lægger ganske vist Hovedvægten paa den samtidige og regelmæssige Anvendelse af et større eller mindre Antal Arbejdere, men det er dog samtidig ikke herved tilfaldet at give en alt Støn afførende Definition; den finske Lov af 15de April 1889 forsøger derimod ikke at give nogen som helst Vejledning til Forstaaelsen af de paagældende Udtryk.

De eneste Lovgivelser, der give en Definition, ere den engelske og den svejtsiske. Den engelske Factory and Workshop Act af 27de Maj 1878 naar dog kun dette Maal ad indirekte Vej og særlig gennem Fremhævelse af, under hvilke Omstændigheder en Virksomhed ikke omfattes af Lovens Bestemmelser. Gennem den saaledes stedfundne Begrænsning kommer Hovedvægten væsentlig til at ligge paa Tilstedeværelsen af mekanisk Bevægkraft; men herved er dog at mærke, at den af Loven fastsatte Deling mellem tekstile og andre Virksomheder medfører Nødvendigheden af 2de Definitioner, hvad der kun opnaas gennem Henvisninger til Fortegnelser og Beskrivelser, af hvilke atter fremgaa, at den samme Virksomhed, naar den drives paa een Maade, er at anse som Fabrik, men, drevet paa en anden Maade derimod ikke. Den svejtsiske Forbundslov af 23de Marts 1877 søger at naa til en Definition af, hvad der vil være at „anse“ som „Fabrik“; i saa Henseende fastkættets nemlig, at som saadan vil være at anse „ethvert industrielt Anlæg, i hvilket samtidig og regelmæssigt en Flerhed af Arbejdere ere beskæftigede i lukkede Rum uden for deres Boliger.“ Denne Begrebsbestemmelse kunde i og for sig synes vel egnet til at tjene som Forbillede, dersom ikke